

Quản lý hoạt động giáo dục địa phương cho học sinh các trường tiểu học ở Quận 12, thành phố Hồ Chí Minh đáp ứng yêu cầu đổi mới Chương trình Giáo dục phổ thông 2018

Nguyễn Ngọc Bích Trâm*

*Trường Tiểu học Nguyễn Thị Định, quận 12, TP Hồ Chí Minh
Received: 30/8/2023; Accepted: 6/9/2023; Published: 12/9/2023

Abstract: Management of local educational activities is a system of purposeful, planned, and normative influences of the governing body in order to organize, control and manage educational activities of those who work. educational work. The article proposes a number of measures to improve the effectiveness of the management of local education activities of primary schools in District 12, Ho Chi Minh City in order to meet the requirements of reforming the general education program in 2018.

Keywords: Local Education, manage local educational activities, manager, general education program 2018.

1. Đặt vấn đề

Nội dung giáo dục địa phương trong chương trình giáo dục phổ thông 2018 được kỳ vọng góp phần giữ gìn bản sắc, giáo dục giá trị tốt đẹp của quê hương, đất nước cho thế hệ trẻ. Tuy nhiên, điều kiện cơ sở vật chất, thiết bị dạy học cho môn học này đang thiếu, đội ngũ giáo viên hiện tại chưa được đào tạo, bồi dưỡng, cập nhật kiến thức về giáo dục địa phương; dẫn đến việc bố trí, phân công giáo viên giảng dạy, tổ chức giảng dạy và quản lý hoạt động giáo dục địa phương nói chung là một vấn đề khó cần phải có giải pháp thực hiện hiệu quả, linh hoạt, phù hợp với tình hình thực tiễn. Bài viết đề xuất một số biện pháp để nâng cao chất lượng quản lý hoạt động giáo dục địa phương của lãnh đạo các trường tiểu học ở quận 12, TP Hồ Chí Minh nhằm đáp ứng yêu cầu đổi mới chương trình giáo dục phổ thông 2018.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Đánh giá những bất cập, hạn chế về quản lý hoạt động giáo dục địa phương cho học sinh của các trường tiểu học ở quận 12, TP Hồ Chí Minh

- Thứ nhất, một bộ phận cán bộ quản lý, giáo viên chưa phát huy hết tinh thần trách nhiệm trong công tác phối hợp, tổ chức các hoạt động giáo dục địa phương cho học sinh

- Thứ hai, nội dung, hình thức giáo dục địa phương tuy được chú trọng, nhưng thiếu phong phú, chưa tạo thành động lực hấp dẫn thu hút HS. Việc tổ chức các hoạt động ngoại khóa, hoạt động trải nghiệm, các cuộc thi tìm hiểu về địa phương chưa được thực hiện thường xuyên, còn mang tính thời vụ.

- Thứ ba, các tổ bộ môn và tổ chức Đoàn, Đội

trong nhà trường đã tổ chức được nhiều hoạt động giáo dục địa phương nhưng nội dung, hình thức chậm đổi mới, thiếu tính hấp dẫn, có sự lặp đi, lặp lại nhiều lần từ đó gây nhàm chán, thiếu sự thu hút học sinh

- Thứ tư, công tác tổ chức và chỉ đạo thực hiện hoạt động giáo dục địa phương cho học sinh chưa quyết liệt, thiếu chặt chẽ.

- Thứ năm, việc huy động các nguồn lực, các tổ chức, cá nhân cũng tham gia vào quá trình tổ chức hoạt động giáo dục địa phương cho học sinh còn thiếu nhất quán, hiệu quả chưa đạt theo mục tiêu đề ra.

- Thứ sáu, việc kiểm tra, đánh giá chưa được tiến hành thường xuyên và có nhiều bất cập, chưa đáp ứng yêu cầu của công tác kiểm tra hoạt động giáo dục địa phương cho học sinh.

2.2. Nguyên nhân của bất cập, hạn chế về quản lý hoạt động giáo dục địa phương cho học sinh của các trường tiểu học ở quận 12, TP Hồ Chí Minh

- Một là, một số cán bộ quản lý, giáo viên các trường tiểu học ở quận 12, TP Hồ Chí Minh chưa được tập huấn, bồi dưỡng kiến thức về giáo dục địa phương; việc vận dụng các phương pháp dạy học mới đôi lúc còn lúng túng, sai quy trình thực hiện. Một số giáo viên không phải là người địa phương nên sự hiểu biết về địa phương có phần hạn chế.

- Hai là, cơ sở vật chất, trang thiết bị, đồ dùng và tài liệu phục vụ cho hoạt động giáo dục địa phương còn nhiều khó khăn; nguồn kinh phí dành cho hoạt động giáo dục địa phương cho học sinh chủ yếu từ nguồn xã hội hóa, không ổn định, thiếu tự chủ.

- Ba là, các hoạt động giáo dục địa phương chưa

đa dạng về hình thức, nội dung còn nghèo nàn, hình thức báo cáo nội dung dự án còn đơn điệu, thiếu thu hút, hấp dẫn, chưa phát huy tính năng động, sáng tạo của HS.

- *Bốn là*, vẫn còn một số ít học sinh ý thức học tập chưa tốt, chưa tự giác, tích cực tham gia các hoạt động tìm hiểu kiến thức cùng các thành viên trong tổ, nhóm; chưa tự tin thể hiện bản thân trong các hoạt động học tập mang tính tập thể.

2.3. Biện pháp nâng cao chất lượng quản lý hoạt động giáo dục địa phương cho học sinh của các trường tiểu học ở quận 12, TP Hồ Chí Minh

a) Nâng cao nhận thức, ý thức trách nhiệm cho đội ngũ CBQL, GV về hoạt động GDĐP cho HS

- Cập nhật đầy đủ các văn bản về chủ trương, đường lối của Đảng, Nhà nước, các quy định của ngành và của các cấp chính quyền địa phương trong công tác chỉ đạo, hướng dẫn việc tổ chức hoạt động GDĐP, tổ chức quán triệt, triển khai đầy đủ, kịp thời các văn bản, quy định đó đến toàn thể cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên trong nhà trường để mọi người cùng biết, nghiên cứu thực hiện.

- Khi xây dựng và triển khai kế hoạch giáo dục nhà trường, lãnh đạo nhà trường cần cụ thể hóa nhiệm vụ giáo dục địa phương cho các tổ chuyên môn, Giáo viên chủ nhiệm (GVCM), tổng phụ trách đội theo chức năng hoạt động, xây dựng mạng lưới giáo dục đại phương cho học sinh từ nhà trường đến gia đình và xã hội. Tổ chức hội thảo, tọa đàm về hoạt động giáo dục địa phương. Tổ chức hội nghị cán bộ, giáo viên để quán triệt và phân công trách nhiệm, quản lý hoạt động giáo dục địa phương cho học sinh để trao đổi, rút kinh nghiệm, phương pháp hoạt động ngày càng có hiệu quả hơn.

- Tổ chức các buổi hội thảo chuyên đề, tọa đàm, sinh hoạt chuyên môn, hội giảng, thao giảng, phổ biến, giới thiệu những sáng kiến, giải pháp trong việc tổ chức các hoạt động giáo dục địa phương. Trong quá trình thực hiện có thể mời các nhà quản lý, các nhà khoa học, các đồng chí lão thành cách mạng, các nhân chứng lịch sử,... để lắng nghe, tìm hiểu đầy đủ thông tin, phục vụ tốt cho quá trình giảng dạy học sinh. Những hoạt động trên sẽ tạo ra không khí hứng khởi, một dư luận tích cực trong toàn trường về hoạt động giáo dục địa phương để thu hút sự quan tâm của các thành viên trong nhà trường từ đó thúc đẩy quá trình tổ chức hoạt động giáo dục địa phương được hiệu quả, chất lượng, thu hút được sự tham gia tích cực của mọi người.

b) Tăng cường bồi dưỡng nghiệp vụ giáo dục địa phương cho giáo viên và Tổng phụ trách Đội

- Lãnh đạo nhà trường cần xây dựng kế hoạch bồi dưỡng ngay từ đầu năm học trong đó xác định mục tiêu, nội dung, hình thức, thời gian, địa điểm cụ thể. Đồng thời, cần có phân công tổ chức thực hiện, trong đó xác định vai trò, trách nhiệm của các thành viên. Trong một số nội dung quan trọng có thể xem xét mời các chuyên gia, báo cáo viên là những người có hiểu biết, có chuyên môn về nội dung cần giáo dục. Một số nội dung bồi dưỡng có thể thực hiện theo hình thức tập trung nhưng cũng có thể thực hiện theo hình thức bồi dưỡng thường xuyên, bồi dưỡng chuyên đề, hội thảo, qua giao lưu, học tập kinh nghiệm của các đơn vị trường đã thực hiện tốt. Trong quá trình bồi dưỡng cần đặc biệt quan tâm đến yếu tố tự bồi dưỡng vì hơn ai hết người giáo viên cần phải biết xác định họ đang ở đâu, họ còn yếu gì và họ cần gì, đó là phương pháp bồi dưỡng tối ưu và hiệu quả nhất.

- Trong quá trình bồi dưỡng, lãnh đạo các trường cần tăng cường kiểm tra, đôn đốc, nhắc nhở, động viên giáo viên; đồng thời, đánh giá kết quả đạt được để có thể xem xét điều chỉnh, thay đổi phù hợp.

- Tổ chức tham quan thực tế, giao lưu, học tập kinh nghiệm từ các trường tiểu học trong và ngoài địa phương có mô hình, giải pháp thực hiện hiệu quả để cán bộ quản lý, giáo viên được tìm hiểu, chia sẻ kinh nghiệm trong quá trình tổ chức thực hiện hoạt động giáo dục địa phương

c) Tăng cường phối hợp giữa nhà trường, gia đình, xã hội về giáo dục địa phương

- Xây dựng cơ chế tổ chức phối hợp giữa nhà trường, gia đình và xã hội nhằm phát huy hiệu quả hoạt động giáo dục địa phương cho học sinh. Phối hợp với gia đình thông qua tổ chức ban đại diện cha mẹ học sinh: Ban đại diện cha mẹ học sinh có vai trò to lớn trong liên kết giáo dục của nhà trường với gia đình và xã hội. Xây dựng một môi trường giáo dục an toàn, lành mạnh trong xã hội, trong đó, các cấp quản lý cần vận động tất cả các lực lượng, mọi tầng lớp nhân dân xây dựng nếp sống văn minh, văn hóa, thực hiện đúng pháp luật, thực hiện tốt các phong trào: “Ông bà, cha mẹ mẫu mực, con cháu hiếu thảo”, “Xây dựng gia đình văn hóa”, “Xây dựng nông thôn mới”, “Đô thị văn minh”, “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư” khởi, xóm, ấp... không có người nghiện hút, trộm cắp... người lớn gương mẫu trong mọi lĩnh vực cuộc sống cộng đồng, làm gương cho thế hệ trẻ noi theo.

- Đối với các lực lượng trong nhà trường gồm có: Đội thiếu niên tiên phong Hồ Chí Minh, GVCN, các TTCM đều được lãnh đạo nhà trường tổ chức họp thống nhất kế hoạch hoạt động giao dục địa phương cho học sinh. Lãnh đạo nhà trường thường xuyên kiểm tra đánh giá hoạt động của từng bộ phận; để từ đó có kế hoạch bổ sung, điều chỉnh hoặc thay thế cho kịp thời.

- Nhà trường chủ động phối hợp với các cơ quan, tổ chức đoàn thể chính trị - xã hội, để phát huy sức mạnh tổng hợp của các tổ chức trong việc tuyên truyền, hỗ trợ, giúp đỡ, tổ chức cho học sinh tham gia các hoạt động như: tham quan các khu di tích lịch sử, các nhà bảo tàng chiến tranh, các làng nghề truyền thống, các lễ hội văn hóa ở địa phương, giao lưu, tọa đàm với các gương người tốt, việc tốt, gương điển hình tiên tiến để học tập. Tổ chức cho HS tham gia các hoạt động lao động công ích giúp địa phương, tham gia các hoạt động chính trị xã hội ở địa phương.

d) Tăng cường kinh phí, trang thiết bị, phương tiện kỹ thuật và ứng dụng công nghệ thông tin trong quá trình giáo dục địa phương cho học sinh

- Đầu năm học, hiệu trưởng cần rà soát, tính toán nguồn kinh phí từ ngân sách nhà nước cấp, có kế hoạch phân bổ cho công tác giáo dục địa phương cho học sinh. Đưa hẳn nội dung này vào dự toán kinh phí trong năm như: mức chi mua sắm trang thiết bị, công cụ; chi khen thưởng các hội thi giao lưu, khen thưởng đội ngũ làm tốt công tác; chi tham quan dã ngoại, về nguồn,... Đồng thời, đưa nội dung chi kinh phí này vào trong quy chế chi tiêu nội bộ của nhà trường.

- Chú trọng việc cung cấp kinh phí để giáo viên tham gia các lớp tập huấn, đào tạo, bồi dưỡng, học tập các chuyên đề về giáo dục địa phương. Đặc biệt, dành nguồn kinh phí cho việc khen thưởng đội ngũ hoàn thành xuất sắc công tác này.

- Tích cực ứng dụng công nghệ thông tin vào các hoạt động giáo dục địa phương như: sử dụng máy tính, Internet để truy cập kiến thức về các truyền thống cách mạng, văn hóa tại địa phương; sử dụng trang Website, Facebook, Zalo của trường để quảng bá, tuyên truyền các hoạt động; sử dụng các công cụ âm thanh, máy tính, máy chiếu, phần mềm dạy học,... để thực hiện các hoạt động dạy học Lịch sử, Địa lý địa phương; phát thanh, phát hình về tuyên truyền địa phương ở các chương trình phát thanh măng non, giờ ra chơi, các dịp lễ kỷ niệm.

3. Kết luận

Những biện pháp đề xuất trên đây là một hệ thống

phương cách đa dạng. Mỗi biện pháp đều có những ưu điểm, thế mạnh nhất định. Do đó, khi thực hiện, người cán bộ quản lý phải biết tổng hòa trong việc sử dụng các biện pháp, thực hiện một cách có hệ thống và đồng bộ các biện pháp mới quản lý được toàn diện hoạt động giáo dục địa phương cho học sinh tiểu học ở quận 12 TP Hồ Chí Minh. Mặt khác, để sử dụng hiệu quả các biện pháp trên còn đòi hỏi các lực lượng trong và ngoài nhà trường cùng tham gia phối hợp thực hiện để tạo ra được sức mạnh tổng hợp, mang lại hiệu quả giáo dục địa phương cao nhất, đáp ứng yêu cầu đổi mới chương trình giáo dục phổ thông mới.

Tài liệu tham khảo

1. Bùi Thị Lan: *Một số biện pháp nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động trải nghiệm cho trẻ 5-6 tuổi trong trường MN Nghĩa Đô, TP Hà Nội.*

2. Tài liệu “ *Tổ chức hoạt động giáo dục theo hướng trải nghiệm cho trẻ ở trường MN*”- NXB Đại học sư phạm.

3. Ban Bí thư (2015), *Chỉ thị 42-CT/TW về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015 – 2030.* Hà Nội

4. Ban chấp hành TƯ (2013), *Nghị quyết số 29/NQ-TW về đổi mới căn bản, toàn diện GD&ĐT.* Hà Nội

5. Bộ GD-ĐT (2018), *Chương trình giáo dục phổ thông – Chương trình tổng thể (Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018).* Hà Nội

6. Ban chấp hành Trung ương. (2013). *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 về đổi mới, căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế.* Hà Nội.

7. Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2018). *Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26 tháng 12 năm 2018 ban hành Chương trình GDPT - Chương trình tổng thể và Chương trình các môn học, hoạt động giáo dục.* Hà Nội.

8. Nguyễn Văn Đệ, Trần Đại Nghĩa (2020), “*Giáo dục địa phương cho học sinh dựa theo mô hình Blended Learning*”, Tạp chí Giáo dục, số đặc biệt kì 1 tháng 11, 44-47.

9. Phạm Đình Nghiệp (2000), *Giáo dục tư tưởng cách mạng cho thế hệ trẻ Việt Nam trong tình hình mới*, NXB Thanh niên. Hà Nội.